

© Barcelona, 2022

El contingut d'aquest informe és titularitat de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i resta subjecte a la llicència de Creative Commons BY-NC-ND.

L'autoria de l'obra es reconeixerà a través de la inclusió de la menció següent:

Obra titularitat de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Llicenciada sota la llicència CC BY-NC-ND.

La llicència presenta les particularitats següents:

Es permet lliurement:

Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra, sota les condicions següents:

- Reconeixement: S'ha de reconèixer l'autoria de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (en tot cas, no de manera que suggereixi que gaudeix del suport o que dona suport a la seva obra).
- No comercial: No es pot emprar aquesta obra per a finalitats comercials o promocionals.
- Sense obres derivades: No es pot alterar, transformar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra.

Avis: En reutilitzar o distribuir l'obra, cal que s'esmentin clarament els termes de la llicència d'aquesta obra.

El text complet de la llicència es pot consultar a

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>.

Índex

1. Quines dades personals de l'alumnat i dels pares i mares es tracten a les escoles?.....	4
2. Com tractem les categories especials de dades (dietes alimentàries, sancions disciplinàries, religió, empremtes digitals, tests psicotècnics...)	4
3. Serveis de les escoles: menjador, transport escolar, plataformes educatives, serveis de neteja, destrucció de paper, monitors...	6
4. Activitats habituals de l'escola.....	9
5. Informació acadèmica	13
6. Preinscripció i matriculació d'alumnes.....	13
7. Activitats extraacadèmiques i activitats participatives amb les famílies	14
8. El tractament de dades personals per part de l'AFA/AMPA.....	15
9. Comunicació de dades a administracions públiques.....	16
10. Conservació de les dades de l'alumnat.....	17
11. Quan cal informar	18
12. Publicació o difusió d'imatges de l'alumnat a internet	19
13. Exercici de drets de l'alumnat sobre les seves dades.....	20
14. Dret d'accés.....	21
15. Dret de rectificació	22
16. Dret de supressió	22
17. Dret d'oposició.....	23
18. Com s'exerceixen els drets?	23
19. Quan s'ha de guardar deure de secret?	24
20. El delegat de protecció de dades a les escoles	24
21. Violacions de seguretat de les dades personals	25

El 27 d'abril de 2016 es va aprovar el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, en endavant RGPD), de plena aplicació des del 25 de maig de 2018.

Aquesta nova regulació, que per primera vegada es fa a través d'un reglament europeu, comportarà canvis significatius en la protecció de dades de caràcter personal, tant des del punt de vista dels drets de les persones com de les obligacions de les persones i entitats que tracten dades de caràcter personal.

1. Quines dades personals de l'alumnat i dels pares i mares es tracten a les escoles?

Les que els identifiquen, directament o indirectament, és a dir: nom, cognoms, adreça, telèfon, correu electrònic de l'alumnat, pares i mares, docents, personal dels centres, etc.; però també el DNI, la veu, una imatge, el número de compte corrent, la professió dels pares i mares o el contingut i el resultat dels treballs i proves de l'alumnat.

Els tractaments de dades poden ser molt diversos. Poden abastar des dels expedients acadèmics de l'alumnat fins a les dades del personal docent i del personal administratiu, així com les de gestió econòmica, serveis mèdics, videovigilància, activitats extraescolars, etc.

2. Com tractem les categories especials de dades (dietes alimentàries, sancions disciplinàries, religió, empremtes digitals, tests psicotècnics...)

A les escoles, habitualment es tracten dades relatives a: necessitats educatives especials; dades de salut de l'alumnat, com minusvalidesa, al·lèrgies i intoleràncies; dades psicopedagògiques; dades de lesions, malalties, discapacitats psíquiques, altes capacitats i trastorns que afecten l'aprenentatge; i dades biomètriques, com empremtes dactilars, etc.

2.1 El seguiment d'una dieta específica es pot considerar una dada relativa a la salut o a les creences d'una persona?

Sí, quan la dieta es pot associar a una malaltia específica o a la religió d'una persona. En ambdós casos, ens trobaríem davant de categories especials de dades.

2.2 L'elecció de l'assignatura de religió per part d'un alumne es pot considerar com una dada personal relativa a la religió o a les creences?

No. Aquesta dada, considerada aïlladament, no té la consideració de dada de categoria especial.

2.3 Les dades sobre sancions disciplinàries a alumnes es consideren dades de categories especials?

No. L'RGPD es refereix només a sancions penals. No obstant això, i atesa la incidència que la divulgació d'informació associada a les sancions disciplinàries pot tenir en el desenvolupament dels menors, i que aquest es considera un col·lectiu vulnerable, es recomana mantenir una diligència especial en el tractament d'aquesta informació.

2.4 Per fer proves psicotècniques a un alumne, cal el seu consentiment?

No. La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), exclou la necessitat del consentiment per tractar les dades necessàries per exercir les funcions docent i orientadora.

2.5 Cal el consentiment per tractar dades d'alumnes amb necessitats educatives especials?

No. La LOE habilita l'ús de les dades de l'alumnat i familiars per donar-los l'atenció que necessiten, sempre que s'utilitzin únicament i exclusivament amb una finalitat docent i orientadora.

2.6 Per comunicar dades d'un alumne a un centre hospitalari, si necessita atenció mèdica urgent, cal el seu consentiment o el dels seus progenitors?

No. Excepcionalment, les categories especials de dades es poden tractar sense consentiment, quan sigui necessari per salvaguardar l'interès vital de la persona afectada o d'una altra persona, si està físicament o jurídicament incapacitada per donar el seu consentiment.

2.7 Es poden utilitzar dades biomètriques de l'alumnat (p. ex. empremtes dactilars) per fer-ne el control horari?

No. El centre pot utilitzar altres mecanismes menys invasius de l'esfera personal del menor, com ara que els docents facin el control.

2.8 El centre educatiu pot comunicar als pares, mares o tutors les dades psicopedagògiques que consten a l'expedient del seu fill o filla?

La comunicació als pares i mares de les dades acadèmiques i psicopedagògiques que guarden relació amb la formació de fills i filles menors d'edat no emancipats està emparada per la normativa de protecció de dades, d'acord amb l'article 222-37 de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.

3. Serveis de les escoles: menjador, transport escolar, plataformes educatives, serveis de neteja, destrucció de paper, monitors...

3.1 Una empresa que presta serveis d'avaluació psicològica per encàrrec d'un centre educatiu és la responsable del tractament on s'introdueixen les dades de l'alumnat avaluat, o només n'és l'encarregada del tractament?

Si s'estableix l'acord o contracte d'encàrrec del tractament previst a l'article 28 del Reglament general de protecció de dades (RGPD), té la consideració d'encarregada del tractament. Si no, n'és responsable.

3.2 Qui és el responsable dels tractaments que contenen les dades personals que s'integren en la plataforma de gestió acadèmica contractada pel centre educatiu?

El centre educatiu és el responsable d'aquests tractaments i l'empresa amb què s'ha contractat la plataforma és l'encarregada del tractament. Cal regular-ho mitjançant l'acord d'encàrrec, en els termes que estableix l'article 28 RGPD.

3.3 L'empresa contractada per gestionar el servei de menjador escolar és encarregada del tractament?

Sí, si l'empresa ha d'accedir a dades personals de l'alumnat, per exemple per identificar qui ha de seguir una dieta especial, i el responsable del tractament i l'empresa han signat un acord amb les previsions establertes a l'article 28 RGPD.

Ara bé, si no cal que l'empresa tracti dades personals, per exemple perquè els monitors o un altre personal de l'escola són els que verifiquen que l'alumnat estigui inscrit al servei i, si escau, els reparteixen els menús especials, l'empresa no té la consideració d'encarregat del tractament.

3.4 Si s'ha establert l'acord d'encàrrec del tractament, a quines dades pot accedir el personal encarregat del servei?

El personal de l'empresa encarregada del tractament pot accedir a les dades que estableixi l'acord d'encàrrec, que no poden ser més de les estrictament necessàries per prestar el servei.

3.5 Empresa contractada per prestar el servei de transport escolar també és un encarregat del tractament?

Si el centre li facilita informació sobre la identificació de l'alumnat usuari del servei, torns, parades que utilitzaran, etc., l'empresa que presta el servei de transport té la consideració d'encarregat del tractament, si s'estableix l'acord d'encàrrec a què es refereix l'article 28 RGPD.

3.6 L'empresa encarregada de la neteja de l'escola ha de signar un contracte d'encàrrec del tractament?

En les prestacions de serveis fetes per tercers que no han de comportar un accés a dades de caràcter personal, com ara els contractes de neteja o els de manteniment general, no hi ha un encàrrec del tractament.

En aquests casos, el contracte ha d'incloure expressament la prohibició d'accedir a dades personals i l'obligació de guardar secret respecte de les dades a què accidentalment es tingui accés.

A més, convé donar informació al personal que intervé en la prestació de serveis sobre els riscos que pot generar la seva activitat per al sistema d'informació. També sobre altres aspectes, com ara el sistema de control dels accessos físics, el procés d'eliminació de documents i suports o les condicions de ventilació i refrigeració necessàries perquè els equips funcionin correctament.

Per altra banda, és recomanable incloure al contracte de prestació de serveis l'obligació de l'entitat adjudicatària d'informar el responsable del tractament, de forma immediata, de qualsevol incidència que es produeixi durant la prestació del servei que pugui afectar la integritat o la confidencialitat de les dades de caràcter personal.

3.7 Els monitors que es contracten per fer les activitats extraescolars tenen la condició d'encarregats del tractament?

En principi, si el monitor té una relació laboral amb l'escola no té la condició d'encarregat del tractament, sinó que forma part del mateix centre, com la resta del personal.

3.8 Cada curs es lliura a l'empresa que presta el servei de piscina un llistat actualitzat de l'alumnat que fa ús d'aquest servei. cal signar un contracte o acord d'encàrrec cada any?

Només cal signar un acord o contracte en el moment que s'encarrega la prestació del servei. Ara bé, si les condicions de l'encàrrec varien substancialment, caldria modificar el contracte.

3.9 Si l'escola contracta una empresa per a la recollida selectiva i destrucció de paper, cal incloure al contracte alguna previsió específica des del punt de vista de la normativa de protecció de dades?

L'escola ha de signar l'acord o contracte d'encarregat del tractament amb aquesta empresa, ja que per exercir les funcions encomanades tracta la informació personal que pot contenir la documentació.

3.10 Si l'escola utilitza serveis de *cloud storage*, cal un acord d'encarregat del tractament?

Sí, sempre que els documents emmagatzemats pel centre educatiu continguin dades de caràcter personal. La utilització de serveis d'emmagatzematge de la informació en el núvol implica que l'empresa proveïdora tracta dades personals de les bases de dades o dels sistemes dels quals és responsable l'escola. Aquest tractament es considera un accés a dades personals per compte de tercers i, per tant, cal l'acord d'encarregat del tractament.

3.11 L'empresa contractada per gestionar una plataforma acadèmica de continguts digitals i de comunicació amb les famílies és un encarregat del tractament?

Sí, en la mesura que, per prestar els serveis oferts, l'empresa tracta dades personals de les quals és responsable el centre. Cal establir l'acord d'encàrrec a què es refereix l'article 28 RGPD. Altrament, si l'empresa accedeix a aquesta informació ha de comptar amb una altra base jurídica que legítimi el tractament.

3.12 La utilització dels serveis oferts per empreses que operen en el núvol comporta que el centre educatiu faci una transferència internacional de dades personals?

Sí, en la mesura que els servidors en què s'emmagatzemen les dades personals de què és responsable el centre educatiu es trobin ubicats fora del territori de l'Espai Econòmic Europeu. En aquest cas, cal complir amb el règim de transferències internacionals regulat a l'RGPD i a l'LOP- DGDD, que es pot trobar a la pàgina web de l'APDCAT:

http://apdcat.gencat.cat/ca/documentacio/preguntes-freqüents/transferencies_internacionals/

4. Activitats habituals de l'escola

4.1 La informació sobre l'alumnat de què disposa el centre ha d'estar disponible per a tot el personal docent i del centre, en carpetes d'ús compartit?

El personal docent està legitimat per accedir als expedients acadèmics del seu alumnat, amb finalitats acadèmiques. Ara bé, aquest accés no pot ser indiscriminat, és a dir, no pot ser obert a tot el professorat del centre. Cada docent ha de tenir accés només a les dades de l'alumnat respecte del qual ha d'intervenir i no està justificat l'accés a les dades de la resta de l'alumnat.

4.2 El centre pot facilitar les dades del seu personal a una entitat financera, amb la finalitat de fer el pagament de la nòmina?

Sí, atès que la comunicació de dades és necessària per desenvolupar la relació laboral.

4.3 Es poden penjar les llistes d'alumnes a les portes de les classes durant tot el curs?

Hi ha la possibilitat de penjar-hi les llistes els primers dies de curs, amb la finalitat que alumnes i pares i mares puguin localitzar quina és la seva classe. Si a partir d'aleshores han de continuar exposades, és recomanable que estiguin penjades només a l'interior de les aules.

4.4 A banda dels pares i mares, la resta de familiars poden accedir a les dades del menor?

No. En principi, la resta de familiars només hi poden accedir si tenen la condició de representant legal del menor.

4.5 L'escola pot facilitar dades personals a algú que ho sol·licita per telèfon?

La comunicació de dades per telèfon no permet, en principi, comprovar la identitat de qui ho sol·licita, si no s'estableix un sistema adequat. Per això, en els casos en què sigui necessari facilitar-les, cal emprar algun sistema que permeti acreditar la identitat, com ara que l'interlocutor hagi de facilitar alguna informació que només puguin conèixer les parts implicades.

4.6 L'escola pot facilitar a un museu les dades d'alumnes que participen en una visita?

En principi convé evitar facilitar les dades sobre alumnes, llevat que resultin estrictament necessàries per fer la visita. En aquest cas, es pot utilitzar el formulari on es demana autorització als pares, mares o tutors per participar en la sortida per demanar, també, el consentiment per comunicar les dades de l'alumnat al museu.

4.7 Pot un centre escolar comunicar dades d'alumnes a l'empresa asseguradora amb qui té contractada l'assegurança escolar?

Sí. Si l'escola té contractada una assegurança col·lectiva d'aquest tipus, la incorporació de l'alumne a l'escola comporta que passi a tenir la condició d'assegurat. Això, sens perjudici que l'escola ha d'informar l'alumnat o els seus representants sobre aquesta comunicació.

4.8 L'escola pot recollir, sense consentiment, qualsevol tipus d'informació sobre alumnes?

L'escola només pot recollir i tractar les dades que siguin adequades, pertinents i necessàries per a la finalitat educativa i d'orientació per a la qual es recullen.

4.9 Els materials elaborats per l'alumnat (dibuixos, escrits, etc.) que elabora en el marc de l'activitat docent de l'escola són dades personals?

Sí, en la mesura que permeten avaluar l'activitat acadèmica o d'aprenentatge de l'alumne, i fins i tot, determinats aspectes de la seva personalitat i/o de comportament.

4.10 El centre educatiu pot tractar aquest tipus de dades? (dibuixos, escrits, etc. que l'alumnat elabora en el marc de l'activitat docent de l'escola)

Sí, perquè la LOE habilita el tractament de dades personals necessàries sempre que s'utilitzin únicament i exclusivament per assolir la finalitat docent i orientadora.

4.11 Una escola pot utilitzar l'adreça de correu electrònic dels pares i mares per enviar informació sobre activitats extraescolars organitzades pel centre o per l'AMPA?

Sí, perquè es tracta d'una finalitat compatible amb la del tractament de les dades de l'alumnat.

4.12 Pot el personal docent d'un centre educatiu exigir a un menor de 14 anys la clau d'accés al seu compte d'una xarxa social i consultar-ne el contingut, sense el consentiment dels seus pares, mares o tutors?

No. L'accés i la consulta del contingut del compte d'una xarxa social d'un alumne menor de 14 anys en principi no forma part de l'acció educativa o orientadora del centre, llevat que es tracti d'un compte facilitat pel mateix centre amb finalitats acadèmiques. Si la gravetat de les circumstàncies ho requereix, cal comptar amb el consentiment dels pares, mares o tutors.

4.13 Cal el consentiment per crear adreces de correu electrònic per als menors d'edat, en el marc d'un programa que promou l'ús de les noves tecnologies?

Sí, si aquest compte es pot utilitzar per a finalitats que vagin més enllà de l'activitat acadèmica. En aquest cas, cal el consentiment del titular de les dades, o dels seus pares, mares o tutors si és menor de 14 anys, per tractar les dades de l'alumnat associades a la creació d'un compte de correu electrònic, sens perjudici de les condicions d'ús establertes pel proveïdor del servei.

Ara bé, si es tracta d'un compte de correu atorgat pel mateix centre, en el marc de la seva activitat docent i amb un ús limitat a aquesta finalitat, el consentiment no és necessari.

4.14 Es pot utilitzar l'adreça de correu electrònic del personal docent per enviar informació sobre convocatòries de formació del professorat?

Sí. Els tractaments que tenen per finalitat la gestió de personal inclouen també, com a finalitat, la formació del personal.

4.15 El personal docent en pràctiques pot utilitzar dades personals que obtenen en la seva tasca de pràctiques per fer treballs per a la universitat?

No. Necessiten el consentiment dels titulars de les dades o dels seus representants. Si no el tenen, les poden utilitzar si estan anonimitzades i no permeten la identificació de les persones titulars de les dades.

4.16 Es poden emprar les dades d'alumnes per fer un estudi sobre el fracàs escolar?

Sí, sempre que l'estudi es faci amb dades anonimitzades.

4.17 Quan l'alumne finalitza els seus estudis, per exemple perquè l'escola només ofereix el cicle d'estudis de primària o secundària, pot l'escola facilitar les dades d'alumnes a altres centres perquè els puguin enviar publicitat?

No, perquè es tracta d'un tractament diferent i, per tant, cal buscar una nova base jurídica, com el consentiment.

4.18 L'escola pot facilitar les dades dels pares i mares a una revista infantil, per oferir-los subscripcions en condicions avantatjoses?

No. Es tracta d'una finalitat incompatible amb aquella per a la qual es van recollir les dades i, per tant, cal comptar amb el consentiment dels pares, mares o tutors.

4.19 Cal que els pares o mares comuniquin al centre educatiu els canvis que afecten l'exercici de la potestat parental de menors escolaritzats?

Sí. No disposar d'aquesta informació actualitzada pot afectar la gestió adequada del centre i de la informació personal de l'alumne.

4.20 Quan sigui necessari el consentiment per tractar les dades, el centre educatiu ha de comptar sempre amb l'autorització dels dos progenitors?

El tractament de les dades d'un menor de 14 anys el pot autoritzar qualsevol dels progenitors, sempre que en tingui la potestat parental. Si l'infant té més de 14 anys, el seu consentiment és suficient per tractar les seves dades, llevat que una llei exigeixi l'assistència dels pares o tutors.

4.21 L'escola necessita el consentiment del seu personal per tractar les seves dades?

No. El centre està legitimat per recollir i tractar les dades del seu personal necessàries i adequades per complir la relació laboral, administrativa o funcional que s'estableix amb aquests treballadors i treballadores.

4.22 L'escola pot implantar un sistema de videovigilància amb la finalitat de preservar la seguretat de les persones i béns i de les instal·lacions del mateix centre?

Sí, però aquest tractament de dades ha de complir amb el que disposa la normativa de protecció de dades. Entre d'altres, cal informar de l'existència de la gravació, abans que comenci la captació d'imatges, mitjançant cartells informatius, i s'ha de facilitar informació addicional que ha d'estar a disposició dels ciutadans.

5. Informació acadèmica

5.1 Es poden difondre a la intranet les qualificacions de l'alumnat?

Les qualificacions es poden difondre a través de la intranet, sempre que es garanteixi que només hi tenen accés els pares i mares de l'alumne de què es tracti.

5.2 I als taulells d'anuncis de l'escola?

No. En aquest cas, no és possible sense una base jurídica que ho habiliti, perquè a aquests taulells hi pot accedir qualsevol persona de la comunitat educativa.

6. Preinscripció i matriculació d'alumnes

6.1 Es poden penjar les llistes d'alumnes admesos en el procés de preinscripció al tauler d'anuncis de l'escola? Quines dades hi poden figurar?

En tractar-se d'un procediment de concurrència competitiva, l'article 45 de la Llei 39/2015 en regula la publicació i disposa que el mitjà de comunicació on s'han de fer les successives publicacions s'ha d'establir a la convocatòria del procediment.

D'acord amb el que estableixi la convocatòria, hi podria constar el nom i cognoms de l'alumnat sol·licitant i dels admesos al centre, així com la puntuació baremada que han obtingut.

6.2 Els progenitors d'un infant que no ha resultat admès en el procés de preinscripció en un centre poden accedir a la informació al·legada pels admesos?

El ciutadà que ha participat en un procediment selectiu concurrencial, en aquest cas per mitjà de la preinscripció del seu fill o filla en un centre escolar, té la consideració de persona interessada en aquell procediment administratiu i, com a tal, pot tenir accés a les dades de les persones admeses.

Si l'accés té per objectiu conèixer el domicili que han fet constar altres candidats, per comprovar si hi ha hagut frau en la puntuació obtinguda per l'empadronament, l'accés és necessari perquè la persona pugui exercir el seu dret de defensa.

Les dades contingudes en els expedients de preinscripcions escolars, relatives a nom, cognoms i empadronament de l'alumnat que ha accedit a un centre escolar, no es poden considerar dades íntimes, si bé el mateix expedient pot contenir dades relatives a la intimitat

de les persones, com ara circumstàncies personals o familiars. En aquest cas, l'òrgan responsable d'aquestes dades pot atorgar l'accés a la dada relativa al domicili, sense necessitat de donar a conèixer les altres dades que conformen l'expedient administratiu i que poden ser considerades dades íntimes.

6.3 El Departament d'Educació pot sol·licitar informació a un ajuntament sobre la inscripció al padró municipal de persones que han participat en el procés de preinscripció, als efectes de contrastar la veracitat de les dades aportades?

Sí. L'article 50.4 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que l'Administració educativa pot reclamar la col·laboració d'altres administracions per contrastar la veracitat de les dades aportades en els processos d'admissió.

6.4 Quines són les dades necessàries, adequades i pertinents que cal tractar en un procediment d'admissió d'alumnes?

A banda de les dades identificatives, especialment el domicili, cal tractar només les dades necessàries per determinar si es compleixen els requisits per adjudicar la plaça i fer la baremació de les sol·licituds segons la normativa.

7. Activitats extraacadèmiques i activitats participatives amb les famílies

7.1 L'escola pot facilitar a pares i mares les dates de naixement de tots els infants de la seva classe, per organitzar els aniversaris?

No. Cal el consentiment dels pares, mares o tutors.

7.2 L'escola pot facilitar als progenitors les dades de contacte de la resta dels pares i mares de la classe, per poder-s'hi comunicar per organitzar activitats extraacadèmiques o altres iniciatives de participació a la vida escolar?

No. Cal una base jurídica que ho habiliti.

7.3 Una escola pot facilitar a l'AMPA un llistat de les adreces electròniques dels pares i mares d'alumnes, per organitzar activitats extraescolars?

No. No hi ha cap norma legal que habiliti aquesta comunicació i, per tant, cal el consentiment dels pares i mares perquè l'escola pugui cedir-ne les dades.

7.4 El centre educatiu pot cedir el número de telèfon mòbil dels pares i mares d'alumnes d'una classe al pare/mare delegat/ada de la classe amb la finalitat que aquest/a pugui crear un grup de *Whatsapp* amb tots els pares i mares d'alumnes de la classe per informar-los sobre les reunions mantingudes amb l'escola?

No, llevat que tingui el consentiment de les persones afectades (pares/mares titulars de cadascun dels números de telèfon mòbil).

8. El tractament de dades personals per part de l'AFA/AMPA

8.1 L'AFA/AMPA ha d'inscriure els seus fitxers davant l'autoritat?

No. L'RGPD ha suprimit l'obligació de notificar els fitxers a l'autoritat de control en matèria de protecció de dades per registrar-los. Per contra, es preveuen noves obligacions, com ara la de dur a terme un registre d'activitats de tractament (RAT). L'APDCAT ha desenvolupat una aplicació senzilla per mantenir el RAT:

<https://apdc.cat/gencat.cat/ca/documentacio/programari/aplicacio-per-gestionar-el-registre-de-les-activitats-de-tractament/>

8.2 És obligatori que l'AFA/AMPA disposi d'un delegat de protecció de dades?

En principi, no cal (tret dels casos de l'art. 37.1 de l'RGPD), però res no impedeix a l'AFA/AMPA de designar-ne un de manera voluntària.

8.3 Cal que l'AFA/AMPA faci una avaluació d'impacte (AIPD)?

En principi, no cal efectuar cap AIPD si els tractaments que fa no suposen un risc alt per als drets i llibertats de les persones físiques, especialment quan s'utilitzen noves tecnologies.

8.4 I una avaluació de riscos?

Sí, per determinar les mesures de seguretat que cal implementar.

8.5 L'AFA/AMPA pot encarregar a un tercer (entitat/empresa) l'organització d'activitats extraescolars, la gestió del seu web o l'activitat administrativa?

Sí, però si la prestació d'aquest servei comporta el tractament de dades personals, l'AFA/AMPA ha de signar el contracte d'encàrrec corresponent, regulat a l'article 28 de l'RGPD i l'article 33 de la LOPDGDD.

9. Comunicació de dades a administracions públiques

9.1 Pot un centre escolar comunicar dades de salut de l'alumnat a una administració pública, per fer un estudi estadístic?

Si un centre educatiu disposa de dades de salut del seu alumnat i una administració pública les requereix per fer un estudi estadístic, el centre escolar pot comunicar aquestes dades prèvia anonimització, és a dir, evitant la comunicació de les dades que permeten identificar les persones afectades, o bé complint amb els requisits de l'article 9.2.j) de l'RGPD.

9.2 Es poden comunicar al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies les situacions de risc o desemparament de menors que es detecten a l'escola?

Sí. L'article 100 de la Llei 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, estableix que els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o al departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents, al més aviat possible. Aquest mateix article preveu que s'ha de garantir la confidencialitat de la identitat de la persona que fa la comunicació.

9.3 L'escola ha d'atendre els requeriments d'informació sobre alumnes que faci la policia?

El centre educatiu, com a responsable del tractament de les dades de l'alumnat, ha d'atendre la petició d'informació de la policia, sempre que es faci de forma concreta i específica per prevenir un perill real per a la seguretat pública, o per a la repressió d'infraccions penals.

Si es demana informació de categories especials de dades, només s'ha de facilitar si es requereix en el marc d'una investigació concreta i aquesta informació és absolutament necessària per assolir la finalitat esmentada.

9.4 L'escola ha de facilitar les dades de l'alumnat al personal del CatSalut que es desplaça a l'escola per vacunar alumnes?

Llevat que es tracti d'una vacunació obligatòria, cal comptar amb el consentiment dels pares, mares o tutors.

9.5 En aquest cas, com han de prestar el consentiment els progenitors? N'hi ha prou que l'alumne porti el llibre de vacunacions a l'escola?

No, en tractar-se de dades de salut, cal que el consentiment sigui explícit.

9.6 Pot un ajuntament cedir dades del padró municipal d'habitants a l'administració educativa, perquè pugui recordar als progenitors d'infants menors d'una determinada edat els períodes de preinscripció escolar?

Sí. L'article 16.3 de la LRBRL habilita la cessió de les dades del padró a altres administracions públiques si la dada relativa al domicili o la residència resulta rellevant.

9.7 Pot una empresa que presta el servei municipal de dansa comunicar les dades recollides d'alumnes a l'ajuntament titular del servei?

Sí, si les persones de qui es recullen les dades van ser degudament informades sobre la titularitat municipal del servei en el moment de recollir-les, en la mesura que es tracta d'informació que s'ha de comunicar a l'entitat municipal per a l'exercici de les funcions de control sobre el servei que té atribuïdes.

10. Conservació de les dades de l'alumnat

10.1 Per determinar el període de conservació dels documents a les escoles, cal tenir en compte les previsions sobre avaluació documental continguda en la normativa d'arxius?

Sí, la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de Documents ha aprovat diverses taules d'avaluació documental en l'àmbit d'ensenyament.

10.2 S'han de suprimir les dades d'un alumne, quan deixa d'estudiar en un centre educatiu?

Està justificat conservar de forma permanent les dades relatives a l'expedient acadèmic. Pel que fa a la resta d'informació, quan el centre no la necessiti s'ha de bloquejar i, superats els terminis de prescripció d'eventuals responsabilitats, s'ha de suprimir.

10.3 Cal conservar les dades de les persones que han fet la preinscripció en una escola i que no han estat admeses?

La taula d'avaluació documental amb Codi 133 (DOGC 2279) estableix que es poden destruir al cap de cinc anys.

10.4 Cal conservar les dades de l'alumne recollides en el tràmit de petició d'una beca?

La taula d'avaluació documental amb Codi 93 (DOGC 2117) estableix que es poden destruir al cap de tres anys, llevat que s'hagi interposat un recurs. En aquest cas, s'han de conservar fins que la resolució sigui ferma.

10.5 El servei mèdic del centre educatiu pot conservar les dades de salut de l'infant recollides pels serveis sanitaris del centre, un cop ha finalitzat el seu període d'escolarització al centre?

No. El centre ja no ha de seguir tractant aquestes dades. Per tant, cal posar aquesta informació a disposició dels pares, mares o tutors de l'alumne o, si escau, del mateix alumne. Si no la recuperen, la informació s'ha de suprimir.

11. Quan cal informar

11.1 Quan el consentiment no és necessari, cal informar igualment?

Sí. El deure d'informació s'ha de complir en tots els casos, llevat d'alguna de les excepcions previstes a l'RGPD.

11.2 Cal incloure la clàusula informativa en tots els correus electrònics que envia l'escola a alumnes o als seus pares, mares o tutors?

No. No és obligatori, si ja els va informar en el moment de recollir les dades. Però sí que pot ser recomanable incloure-la en els correus en què se sol·licita l'actualització o complementació de les dades, així com tenir-la a disposició de les persones interessades a través del web. Així, les persones que es relacionen amb el centre educatiu saben el tractament que se'n fa, qui n'és el responsable i com poden exercir els seus drets.

11.3 Si un centre educatiu concertat contracta una empresa per fer estudis psicopedagògics, qui ha de complir amb el deure d'informació?

L'obligació d'informar les persones afectades correspon al responsable del tractament, llevat que en el contracte consti la instrucció que sigui l'encarregat qui el faci efectiu.

11.4 Cal informar els progenitors d'un menor, si es comuniquen als serveis socials dades relatives a una situació de risc?

No. La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, preveu l'obligació de fer aquesta comunicació (art. 100) i, per tant, no cal que el centre n'informi els pares o mares del menor.

12. Publicació o difusió d'imatges de l'alumnat a internet

12.1 Es poden publicar o difondre al web de l'escola imatges d'alumnes fent diferents activitats del centre?

La publicació d'imatges de l'alumnat en obert al web de l'escola no es considera part de la funció docent i orientadora de l'escola. Per tant, si es vol publicar imatges d'alumnes, cal disposar del consentiment previ dels pares, mares o tutors, o dels mateixos alumnes si tenen més de 14 anys.

Això no obstant, excepcionalment es poden difondre imatges sense el consentiment de les persones afectades, com en el cas d'imatges captades en un acte o esdeveniment públic, si la finalitat de la difusió és informativa i divulgativa de la celebració d'aquest acte i la imatge de l'alumnat hi apareix com a merament accessòria i no n'afecta la intimitat. En qualsevol cas, cal informar prèviament les persones interessades d'aquesta difusió perquè puguin exercir el dret d'oposició, si escau.

Tot i això, en tractar-se de menors, és aconsellable demanar sempre el consentiment.

12.2 Si s'ha autoritzat el centre educatiu per utilitzar imatges d'un alumne amb la finalitat d'informar de les activitats escolars, les imatges es poden utilitzar sense consentiment per participar en una campanya publicitària?

No. La sol·licitud del consentiment sempre s'ha de referir amb una finalitat o finalitats determinades i explícites. La sol·licitud pot referir-se a més d'un tractament a la vegada, però tots els tractaments han d'estar perfectament determinats. Si es demana en el mateix moment per a diferents finalitats, el consentiment ha de poder ser independent per a cadascuna. Així, els pares i mares han de poder consentir que el centre difongui la imatge

per informar de les activitats escolars i, alhora, han de tenir la possibilitat de no consentir altres usos de la imatge del fill o filla que vagin més enllà d'aquest tractament.

12.3 N'hi ha prou d'obtenir el consentiment de l'alumnat o dels seus pares, mares o tutors un sol cop, o bé cal obtenir-lo cada cop que es vulgui publicar una fotografia?

Un cop obtingut el consentiment, no cal revalidar-lo cada cop que es vulgui publicar una imatge de l'alumnat. La normativa vigent no estableix cap període determinat de validesa del consentiment; de totes maneres, és una bona pràctica que el centre estableixi un període de validesa d'aquesta autorització i, per descomptat, que en obtenir el consentiment s'informi del dret de revocar-lo en qualsevol moment.

12.4 Cal comptar amb el consentiment per difondre imatges d'alumnes al web del centre si les imatges estan difuminades o es tracta d'una fotografia col·lectiva en què els alumnes no són identificables?

No. Si la persona afectada no és identificable sense esforços desproporcionats, la imatge no té la consideració de dada de caràcter personal. Per tant, no s'hi aplica la normativa de protecció de dades.

12.5 Es pot difondre a la intranet una relació d'alumnes de la classe a la qual pertany cada alumne amb una fotografia?

La incorporació d'un alumne a una classe comporta que la resta de membres puguin tenir coneixement tant de la seva imatge com de la seva identitat. Ara bé, convé que l'accés quedi limitat als alumnes i als pares i mares que formen part del grup i que prèviament s'informi els pares i mares d'aquesta difusió perquè puguin exercir el dret d'oposició.

13. Exercici de drets de l'alumnat sobre les seves dades

13.1 Un menor pot exercir els drets d'autodeterminació informativa?

Els menors més grans de 14 anys poden exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, limitació de tractament, portabilitat de les dades i oposició o el dret a no ser objecte de decisions individuals automatitzades sense l'autorització dels seus pares o tutors, llevat que la normativa específica aplicable ho exigeixi.

Dit això, res no impedeix que els pares, mares o representants legals de menors més grans de 14 anys també exerceixin aquests drets sense l'autorització d'aquests menors. Això, sens perjudici que, en determinades ocasions, l'interès superior del menor pugui fonamentar la

limitació de l'exercici dels drets d'autodeterminació informativa per part dels titulars de la potestat parental.

Els menors de 14 anys han d'exercir els drets d'autodeterminació informativa a través de la representació dels pares, mares o tutors.

14. Dret d'accés

14.1 I com pot un alumne conèixer la informació que té l'escola sobre la seva persona?

Exercint el dret d'accés previst a l'RGPD, mitjançant una sol·licitud adreçada al responsable del tractament.

Si és menor de 14 anys, la sol·licitud l'han de formular els seus progenitors o tutor.

14.2 Els progenitors poden demanar l'accés a la documentació del seu fill o filla menor de 14 anys que consta en un centre educatiu?

Sí, si tenen la condició de representant legal del menor.

14.3 Els progenitors poden demanar la informació relativa a les absències o retards i les seves justificacions?

Sí. Forma part de la informació relativa al menor. Ara bé, sens perjudici de l'obligació de respondre en tots els casos la sol·licitud, l'obligació de comunicar-la està condicionada que el centre hagi recollit aquestes dades i encara les conservi.

14.4 Es pot donar accés a qualsevol dels progenitors als informes d'avaluació pedagògica dels fills i filles, si estan separats?

Es pot donar accés a qualsevol dels progenitors, si tenen atribuïda la potestat parental del menor, amb independència de qui en tingui la custòdia.

Si un dels progenitors està privat judicialment de la potestat parental perquè pugui accedir a la informació del menor, el centre educatiu ha de demanar el consentiment del progenitor que en té atribuïda la potestat parental.

14.5 Es pot denegar l'accés a la informació relativa a la preinscripció, pel fet que no es disposa dels documents originals de preinscripció?

No. El suport en el qual es troba la informació, o el fet que el document no sigui original, no justifica que es denegui aquest dret.

14.6 És possible denegar l'exercici del dret d'accés, per la dificultat o l'elevat cost que pot suposar per al centre?

La dificultat justificaria que el responsable demanés a la persona sol·licitant que especifiqués les dades o activitats del tractament a les quals es refereix. Pel que fa a l'elevat cost, això justificaria que el responsable oferís a la persona un mitjà d'accés diferent; si el rebutja, permetria cobrar el sobrecost a la persona sol·licitant.

En cas de sol·licituds d'accés manifestament infundades o excessives, per exemple per repetitives, s'han de respondre i a la resposta indicar que es pot cobrar un cànon.

15. Dret de rectificació

15.1 L'alumnat pot demanar la rectificació de les dades errònies o inexactes que consten als arxius de l'escola?

Sí. Els alumnes més grans de 14 anys, o els seus pares, mares o tutors si és menor d'aquesta edat, poden demanar-ho. Han d'indicar les dades errònies o inexactes que s'han de corregir i aportar la documentació que ho acredita.

16. Dret de supressió

16.1 Pot un pare o mare separat exercir el dret de supressió en nom de l'alumne? Cal comptar amb el consentiment de l'altre progenitor?

Qualsevol d'ambdós progenitors pot exercir el dret de supressió sense comptar amb el consentiment de l'altre, sempre que tingui atribuïda la potestat parental.

16.2 Un centre educatiu pot suprimir tota la informació continguda en l'expedient acadèmic d'un exalumne, si aquest ho sol·licita?

No. Pel que fa a la conservació de la informació continguda als expedients acadèmics, la documentació que generen els centres educatius, específicament la referida a l'exercici de la

funció educativa, té valor documental. Per tant, cal tenir en compte la normativa d'arxius (Llei 10/2001).

Per determinar quina informació dels expedients acadèmics cal conservar, com s'ha de conservar i quina es pot suprimir, s'ha de tenir en compte el que estableix l'Administració pública educativa i, si escau, les taules d'avaluació documental que s'elaborin d'acord amb la normativa d'arxius.

17. Dret d'oposició

17.1 Un alumne es pot oposar a la publicació de la seva admissió en un centre educatiu?

L'alumne es pot oposar a aquest tractament, de conformitat amb l'article 21 de l'RGPD, si al·lega motius relacionats amb la seva situació personal concreta, com per exemple per raons de seguretat si és víctima de violència de gènere, si pateix algun tipus d'amenaça, etc. En aquest cas, el centre l'ha d'excloure del llistat d'admesos que es publiqui, tret que acrediti un motiu legítim imperiós. Si és menor de 14 anys, el dret l'han d'exercir els seus pares, mares o tutors.

18. Com s'exerceixen els drets?

18.1 El responsable del tractament pot exigir a la persona interessada que exerceixi els drets d'autodeterminació informativa a través del correu electrònic?

No. La persona interessada pot utilitzar qualsevol mitjà que permeti acreditar la seva identitat i l'enviament i la recepció de la sol·licitud.

18.2 S'ha de respondre la sol·licitud, quan no hi ha les dades o ja s'han suprimit?

Sí. Les sol·licituds d'exercici dels drets sempre s'han de respondre de forma expressa i dins el termini establert, fins i tot si mai no s'ha disposat de dades de la persona sol·licitant.

18.3 El responsable del tractament pot deixar d'atendre una sol·licitud per manca d'alguns dels requisits formals?

No. Si manquen alguns dels requisits formals, el responsable ha de sol·licitar-ne l'esmena dins del termini per respondre-la i amb la màxima celeritat possible.

19. Quan s'ha de guardar deure de secret?

19.1 Quines obligacions té el personal docent respecte de les dades de l'alumnat?

La LOE estableix que el professorat i la resta del personal que per exercir les seves funcions accedeix a dades personals i familiars, o que afecten l'honor i la intimitat de menors o les seves famílies, queda subjecte al deure de sigil.

19.2 Cal establir alguna previsió específica respecte d'estudiants universitaris en pràctiques al centre educatiu?

Es recomana que es signi un acord de confidencialitat entre l'estudiant en pràctiques i el centre educatiu, pel que fa a la informació de terceres persones a la qual pugui tenir accés amb motiu de les pràctiques.

19.3 Cal incloure alguna clàusula específica en els contractes amb l'empresa que fa la neteja o el manteniment de l'escola?

Sí, el contracte ha d'incloure expressament la prohibició d'accedir a dades personals i l'obligació de guardar secret respecte de les dades a què accidentalment es tingui accés.

19.4 Què pot implicar no complir amb el deure de secret?

El Codi Penal tipifica el descobriment i la revelació de secrets com a delictes contra la intimitat. Es tipifiquen, entre d'altres, l'apoderament, la utilització o la modificació, així com la difusió o cessió, sense consentiment i en perjudici de terceres persones, de dades reservades de caràcter personal o familiar, que es trobin en fitxers o suports informàtics, electrònics o telemàtics, o en arxius o registres, tant públics com privats.

20. El delegat de protecció de dades a les escoles

20.1 Han de tenir delegat de protecció de dades els centres educatius?

Sí. En els centres docents que ofereixen ensenyaments en qualsevol dels nivells establerts en la legislació reguladora del dret a l'educació, el responsable del tractament està obligat a designar un delegat de protecció de dades.

20.2 El delegat de protecció de dades d'una escola s'ha de contractar com a personal de l'escola?

No necessàriament. El delegat de protecció de dades pot formar part de la plantilla o bé actuar en el marc d'un contracte, prestant un servei extern. Les escoles també es poden organitzar per contractar un delegat de protecció de dades per a un grup d'escoles.

20.3 On s'ha de comunicar la designació del delegat de protecció de dades?

Les escoles incloses en l'àmbit competencial de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades han de comunicar a l'Autoritat tant les designacions com els cessaments, a través del tràmit que es pot trobar a: https://apdcat.gencat.cat/ca/seu_electronica/tramits/comunicacio/

21. Violacions de seguretat de les dades personals

21.1 Si es produeix el robatori d'un ordinador portàtil d'un mestre del centre educatiu que conté informació personal d'alumnes sense encriptar, ens trobem davant d'una violació de seguretat de les dades?

Sí, ens trobem davant d'una violació de seguretat de les dades, en concret davant d'una violació de confidencialitat de les dades, atès que comporta l'accés no autoritzat a les dades personals.

21.1.1 Cal notificar aquesta violació de seguretat a l'autoritat de control?

Sí. L'escola, com a responsable del tractament de les dades de l'alumnat, té l'obligació de notificar la violació a l'Autoritat sense dilació indeguda i en un termini de 72 hores des que n'ha tingut constància, ja que es pot tractar de dades d'un nombre considerable d'alumnes, que en alguns casos poden ser sensibles, especialment quan es refereixen a menors d'edat.

Cal notificar aquesta violació preferiblement a través del delegat de protecció de dades, seguint les instruccions de la seu electrònica de l'APD- CAT https://apdcat.gencat.cat/ca/seu_electronica/tramits/notificacio/ i utilitzant en tot cas el formulari de l'APDCAT.

21.1.2 Cal comunicar aquesta violació a les persones afectades?

Sí. La normativa de protecció de dades exigeix que cal comunicar la violació de les dades als afectats sense dilació si és probable que hi hagi un risc alt de perjudici. Aquí s'han tingut

en compte les circumstàncies concurrents, com ara que hi ha dades sensibles i que el col·lectiu afectat és especialment vulnerable, ja que són menors.

21.2 Si un centre educatiu pateix un atac amb un programari de segrest (*ransomware*) que xifra totes les dades, però hi ha còpies de seguretat i les dades es poden restaurar, és una violació de seguretat de les dades?

Sí. És una violació de seguretat de les dades, concretament una violació de la disponibilitat de les dades, atès que mentre no es poden restaurar hi ha una pèrdua temporal d'accés a les dades.

21.2.1 En la investigació queda clar que l'única funcionalitat del segrestador era xifrar les dades i que no hi ha cap altre programari maliciós (*malware*) al sistema; per tant, no hi ha una violació de confidencialitat de les dades. aquesta violació de seguretat s'ha de notificar a l'autoritat de control?

No. No cal notificar-la a l'Autoritat ni comunicar l'incident a les persones afectades si les dades encriptades es poden restaurar ràpidament i la manca de disponibilitat temporal de les dades no comporta cap risc per a les persones afectades.

21.2.2 Si no cal notificar la violació a l'autoritat, l'escola ha de fer alguna actuació?

Sí. Independentment de si una violació s'ha de notificar o no a l'Autoritat, l'escola l'ha de documentar internament. En concret, ha de fer constar tota la informació relativa als fets, els efectes i les mesures correctores adoptades. Aquesta documentació ha d'estar a disposició de l'Autoritat.

21.3 Si l'encarregat del tractament d'una escola, com per exemple l'empresa contractada per gestionar una plataforma acadèmica de continguts digitals, pateix una violació de seguretat, l'ha de notificar al centre?

Sí. L'ha de notificar sense dilació indeguda perquè l'escola pugui determinar si cal o no notificar-la a l'Autoritat, i si escau a les persones afectades, d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment.